

การจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

The Financial Management of the Household in Fa Yat Subdistrict, Mahachanachai District, Yasothon Province

หัตถมน อ่อนพุทธา, วิมล หลักรัตน์*, ญาณิศา ศรีบุญเรือง**, จักรพันธ์ โสมะเกษตริณ**

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาดเปรียบเทียบการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยการวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากร คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งหมด 2,943 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 352 ราย ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนครัวเรือนแต่ละหมู่บ้านและแต่ละชั้นภูมิสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 186 คน มีอายุระหว่าง 41–50 ปี จำนวน 121 คน การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 168 คน รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 178 คน มีอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 156 คนและมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4–5 คน จำนวน 120 ครัวเรือน 2) การจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการเงินในครัวเรือน มากที่สุด รองลงมาด้านการจัดการออมเงินในครัวเรือน และด้านการจัดการหนี้สินในครัวเรือนของประชาชน ตามลำดับ 3) ผลการเปรียบเทียบการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน มีความแตกต่างกันจำแนกตามเพศ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามรายได้ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอาชีพ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด ดังนี้ 1) การจัดการการออม ประชาชนประสบปัญหาด้านรายได้ที่ไม่สามารถหาแหล่งรายได้เพิ่มจากอาชีพหลักที่มีอยู่แล้วจึงส่งผลให้ไม่มีเงินรายได้เหลือเพียงพอที่จะมีการออมในแต่ละเดือน 2) การวางแผนจัดการเงิน ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือนที่ดีเนื่องจากไม่มีหน่วยงานหรือแหล่งให้ความรู้หรือส่งเสริมการทำแผนอย่างจริงจังและประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญ

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

ของประโยชน์ในการจัดทำแผนจัดการเงินในครัวเรือน 3) การจัดการหนี้สิน ประชาชนไม่มีการบริหารจัดการรายได้ในแต่ละเดือนซึ่งส่งผลให้มีเงินเหลือเพื่อชำระหนี้รวมทั้งไม่มีการจัดสรรเงินรายได้ไว้เพื่อชำระหนี้ล่วงหน้าจึงส่งผลให้มีการกู้ยืมเงินใหม่เพื่อชำระหนี้เดิมหรือจะหารายได้มาชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เท่านั้น ข้อเสนอแนะในการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด คือ 1) การจัดการการออม ควรมีการอบรมส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นและให้ความรู้ในด้านการออมเงินเพื่อให้ทุกคนในครัวเรือนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงินในครัวเรือน 2) การวางแผนจัดการเงิน ควรมีการให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนการรับจ่ายเงินในครัวเรือนที่มีรูปแบบที่ง่าย เข้าใจและสามารถทำได้ทุกคน พร้อมทั้งให้มีหน่วยงานหรือองค์กรที่สนับสนุนและติดตามผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยแนะนำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง 3) การจัดการหนี้สิน ควรให้มีประเมินหนี้สินในครัวเรือนของตนเองและให้มีหน่วยงานหรือองค์กรให้ความรู้ คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา พร้อมหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำช่วยเหลือในกรณีที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกที่ดอกเบี้ยสูง

คำสำคัญ: การจัดการการเงิน, ครัวเรือน, ประชาชน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study about people's opinions on financial management of the household in Fa Yat Sub-district, compare with people's financial management of the household classified by individual's factors consisted of sexes, ages, education, incomes, occupations, household family members. The study also aimed to recommend people's financial management of the household in Fa Yat Sub-district, Mahachanachai District, Yasothon Province. The study adopted the quantitative research method since the main instruments used was questionnaire. Two thousand nine hundred and forty three families had participated in the research, which residing in Fa Yat Sub-district, Mahachanachai District, Yasothon Province. Stratified random sampling was applied to total 352 sampling group according to the amount of households in each village and simple random sampling according to ratio. The instrument used to collect data was a questionnaire the data were analyzed by descriptive statistics by frequency distribution, Percentage, mean Deviation, standard deviation and test the hypothesis using t-test statistics and one-way analysis of variance.

The results of this research found that: 1) Most of the heads of households consisted of 186 males, ages between 41–50 years old were 121. 168 subjects were educated at primary level. 178 people earned not more than 10,000. 156 of them were having agricultural related jobs while 120 families had about 4–5 members. 2) Considering the financial management of the household of each category found that the household planning were rated highest while saving ranked the second. Debt management was rated the third. Problems and difficulties in financial management the household in fa yat sub-district 1) Savings management people who are experiencing income problems can not find a source of income from their main careers. As a result, no monthly income savings. 2) Financial Planning management the lack of knowledge and understanding of good household financial management. There are no agencies or resources to educate or promote the financial management plan and the public does not care about the benefits of the financial management plan. 3) Debt

management people do not have income management each month this results in no debt payment. There is no money allocated to repay the debt. The result is a new loan to repay the old debt or to earn a debt when it is near the limit. Suggestion in financial management the household in fa yat sub-district 1) Savings management should have vocational training to increase income and educate people about saving money so everyone is involved and the importance of household savings. 2) Financial Planning management it should educate people to make financial plans in a simple way. There are always agencies or supporters who keep track of the results. 3) Debt management it is important to have a household debt assessment. And to have an agency or organization to educate trouble shooting tips Finding low interest loans in case of borrowing from high interest source.

Keywords: Financial Management, Household, People

บทนำ

แนวโน้มของสังคมโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือโลกไร้พรมแดนมากขึ้นโดยเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม (Agrarian Society) ไปสู่สังคมอุตสาหกรรม (Industrial Society) และกำลังก้าวไปสู่สังคมสารสนเทศหรือยุคคลื่นลูกที่สาม ซึ่งโลกกำลังเคลื่อนไปสู่ค่านิยมใหม่ เทคโนโลยีใหม่ การสื่อสารแบบใหม่ การดำเนินชีวิตแบบใหม่ สิ่งที่ทำให้สังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วคือความเจริญของการสื่อสารคมนาคม อาทิ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี กระแสเศรษฐกิจโลก กระแสการเมืองในระดับนานาชาติ กระแสเหล่านี้มีส่วนในการจุดประกายแห่งความเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ซึ่งผลที่ตามมาก็คือวิถีชีวิตของคนเปลี่ยนไปมีความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้น วัฒนธรรมในชุมชนกำลังจะสูญหายไปเกิดวัฒนธรรมสากลเข้ามาแทนที่รวมทั้งการเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการเงินในระดับโลกที่ส่งผลต่อทุกภูมิภาคโดยประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบนั้น

อีกทั้งทิศทางเศรษฐกิจไทยในช่วงปี 2556 เริ่มมีการหดตัวลงเนื่องจากนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจต่างๆ ของรัฐบาลได้สิ้นสุดลงทำให้ภาคครัวเรือนระมัดระวังในการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นส่งผลให้การขยายตัวของหนี้ภาคครัวเรือนปรับชะลอต่อเนื่อง โดยหนี้ภาคครัวเรือนขยายตัวร้อยละ 11.4 ณ สิ้นปี 2556 ชะลอจากร้อยละ 18 ณ สิ้นปี 2555 แต่หากพิจารณาสัดส่วนหนี้ภาคครัวเรือนต่อ GDP พบว่าสัดส่วนดังกล่าวยังคงปรับเพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวเกินกว่าที่คาดไว้โดย ณ สิ้นปี 2556 สัดส่วนหนี้ภาคครัวเรือนต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 82.3 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 77.3 ณ สิ้นปี 2555 ซึ่งแม้ว่าหนี้ภาคครัวเรือนจะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ภาคครัวเรือนยังคงมีความเสี่ยงจากระดับรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ที่อาจได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัว (พิษเศรษฐกิจตัวฉมัง, 2557, ออนไลน์) ต่อมาภาวะเศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรกของปี 2557 การใช้จ่ายภาคครัวเรือนลดลงร้อยละ 3 เนื่องจากการลดลงร้อยละ 4.5 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามการหดตัวของรายจ่าย ในหมวดสินค้าคงทน โดยเฉพาะรถยนต์ซึ่งมีปริมาณการจำหน่ายลดลงร้อยละ 58.2 ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติของการจำหน่ายรถยนต์นั่งภายหลังจากการสิ้นสุดมาตรการค่าน้ำขึ้นรถคันแรก ในขณะที่การใช้จ่ายอื่นๆ ชะลอตัวตามฐานรายได้ และการชะลอตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจในภาพรวม รวมทั้งความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและทำให้ประชาชนระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น (สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค, 2557, น.2)

การชะลอตัวของเศรษฐกิจจึงเป็นการเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการปลูกฝังให้ครัวเรือนมีวินัยทางการเงินและความเข้าใจทางการเงินที่ดีเพราะเงินถือว่าเป็นทรัพยากรทางการจัดการและเป็นส่วนหนึ่งในครัวเรือนที่สำคัญ โดยเงินเป็น

ทรัพย์สินที่มนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้นมาเพราะคิดว่าเงินนั้นคือความสุข ความสุขจากการมีเงินเพราะเงินสามารถทำให้เกิดความสะดวก ความสบาย ความพึงพอใจ และเงินยังเป็นตัวกำหนดคุณภาพของชีวิต ทุกคนจึงทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจไปกับการแสวงหาเงิน เงินจึงเป็นตัวแทนของทรัพย์สินและสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับชีวิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนโดยตลอด

ส่งผลให้ทุกครัวเรือนต้องมีการจัดการการเงินในครัวเรือนที่มีการกำหนดรูปแบบการจัดการ การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การวางแผนเรื่องเงินออมและการบริหารหนี้สินภายในครัวเรือนของประชาชนเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันเนื่องจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนโดยตลอด เนื่องจากทุกครัวเรือนจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยสิ่งของจำเป็นสำหรับการดำรงชีพประจำวันเพราะเงินเป็นสิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้แก่คนในครัวเรือน ซึ่งถือว่าเงินเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลอย่างมากที่จะให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจสู่ความมั่นคงในครอบครัวสูงสุดและต้องใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า รู้จักใช้เงินอย่างประหยัดและต้องนำความรู้และการจัดการการเงินที่มีความเหมาะสมมาพิจารณาประกอบโดยต้องวางแผนการจัดการการเงินให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อเป็นการสร้างเกราะคุ้มกันให้แก่ครัวเรือนและเป็นเครื่องรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภายในอนาคต

ตำบลฟ้าหยาด อยู่ในการปกครองของอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร มีประชากรในเขตตำบลฟ้าหยาด จำนวนทั้งสิ้น 9,721 คน และจำนวนครัวเรือน 2,943 ครัวเรือน (สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอมหาชนะชัย, 2556) ตำบลฟ้าหยาดเป็นที่ตั้งของอำเภอ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของความเจริญและทันสมัย ประชากรโดยส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีฐานะทางครอบครัวในระดับปานกลางถึงน้อย และขาดการจัดการการเงินที่ดี มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สรุ่ยส่าย ขาดการประมาณตนและการสร้างหนี้มากขึ้นจากกระแสทุนนิยม วัตถุนิยม รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นที่ตั้งในเขตชุมชนเมืองมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่รายได้จากการประกอบอาชีพยังคงที่ ดังนั้นในการเข้าหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตามกระแสวัตถุนิยมสำหรับครอบครัวจึงต้องมีการเพิ่มรายได้จากการกู้ยืมหนี้สินไม่ว่าจะมาจากในระบบของธนาคารหรือในระบบของนายทุน ซึ่งจำเป็นจะต้องจัดการการเงินในครัวเรือน โดยการกำหนดเป้าหมายและวิเคราะห์ถึงสถานะทางการเงินภายในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด ให้เกิดรูปแบบการจัดการ การจัดทำบัญชีของครัวเรือน ซึ่งเป็นการจัดระเบียบการเงินในครัวเรือนของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดทำบัญชีครัวเรือนในการวางแผนเพื่อจัดหาเงินเข้ามาและใช้จ่ายออกไปอย่างถูกต้อง รวมทั้งการเก็บออมเงินในรูปแบบต่างๆ โดยการกำหนดแนวทางในการจัดการเก็บทรัพย์สินที่ได้มาหรือเหลือจากการใช้จ่ายในครัวเรือนให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในอนาคต และการวางแผนการจัดการหนี้สินพร้อมทั้งการกำหนดแนวทางในการชำระคืนเงินกู้ยืมในอนาคตของครัวเรือนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างดีที่สุด รวมทั้งการบริหารหนี้สินภายในครัวเรือนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการการเงินในครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการเงิน และเปรียบเทียบการจัดการการเงินรวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร และเป็นแนวทางในการพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถดำรงชีพอย่างยั่งยืนพึ่งตนเองได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบล ฟ้ายาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

สมมติฐานของการวิจัย

หัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีการจัดการการเงินในครัวเรือนแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยโดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบล ฟ้ายาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งหมด 2,943 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีส่วนในการจัดการการเงินในครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลฟ้ายาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยใช้หมู่บ้านในการแบ่งจำนวน 352 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane Taro 1973, p.725) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แต่ละชั้นภูมิสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแยก 10 หมู่บ้าน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยจัดทำแบบสอบถาม ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและการตรวจสอบความสอดคล้อง ความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยสร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ และผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยมี 2 ขั้นตอนคือ นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 0.73 และนำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.80 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถาม จำนวน 352 ชุด ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลฟ้ายาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยโดยนำเสนอต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีอาชีพเกษตรกร และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้ายาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หัวหน้าครัวเรือนมีการวางแผนจัดการการเงิน

3.6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอ
มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เมื่อจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนในภาพรวมไม่มีผล
ต่อการจัดการการเงินในครัวเรือน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อ

เปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า การจัดการออมเงิน การวางแผนจัดการเงินและการจัดการหนี้สิน ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค

1. การจัดการการออม ประชาชนประสบปัญหาด้านรายได้ที่ไม่สามารถหาแหล่งรายได้เพิ่มจากอาชีพหลักที่มีอยู่ แล้วจึงส่งผลให้ไม่มีเงินรายได้เหลือเพียงพอที่จะมีการออมในแต่ละเดือน

2. การวางแผนจัดการเงิน ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือนที่ต่อเนื่องจากไม่มีหน่วยงานหรือแหล่งให้ความรู้หรือส่งเสริมการจัดแผนอย่างจริงจัง และประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของประโยชน์ในการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน

3. การจัดการหนี้สิน ประชาชนไม่มีการบริหารจัดการรายได้ในแต่ละเดือนซึ่งส่งผลให้ไม่มีเงินเหลือเพื่อชำระหนี้ รวมทั้งไม่มีการจัดสรรเงินรายได้ไว้เพื่อชำระหนี้ล่วงหน้าจึงส่งผลให้มีการกู้ยืมเงินใหม่เพื่อชำระหนี้เดิมหรือจะหารายได้มาชำระหนี้เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการการออม ควรมีการอบรมส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นและให้ความรู้ในด้านการออมเงิน เพื่อให้ทุกคนในครัวเรือนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการออมเงินในครัวเรือน

2. การวางแผนจัดการเงิน ควรให้มีการให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนการรับ จ่ายเงินในครัวเรือน ที่มีรูปแบบที่ง่าย เข้าใจ และสามารถทำได้ทุกคน พร้อมทั้งให้มีหน่วยงานหรือองค์กรที่สนับสนุนและติดตามผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยแนะนำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

3. การจัดการหนี้สิน ควรให้มีการประเมินหนี้สินในครัวเรือนของตนเองและให้มีหน่วยงานหรือองค์กรให้ความรู้ คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา พร้อมหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำช่วยเหลือในกรณีที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกที่ ดอกเบี้ยสูง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลโดยนำเสนอต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า การจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการวางแผนจัดการการเงินในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการการออมในครัวเรือน และมีการจัดการหนี้สินในครัวเรือนของประชาชน ตามลำดับ การจัดการการเงินในครอบครัวเป็นการหาแนวทางในการจัดการการเงินภายในครัวเรือนเพื่อเป็นการสร้างวินัยการใช้จ่ายเงินด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริणा กรรพุมมาลย์ (2551, น.68-100) ที่กล่าวว่า การจัดการการเงินในครอบครัวเป็นการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นภายในครัวเรือนที่มีผลมาจากพฤติกรรมกรการใช้จ่ายที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงสังคมด้านการพัฒนาสู่ความทันสมัยชุมชน เกิดจากการสร้างวินัยการเงิน การทำข้อมูลรายรับ-รายจ่าย เพื่อนำไปวิเคราะห์ปัญหาหนี้สินช่วงวางแผนในการลงทุนทางการเงิน การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและดำเนินชีวิตครอบครัว โดยสมาชิกภายในครอบครัวทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและโลกทัศน์ใหม่ให้สามารถดำเนินชีวิตครอบครัวได้อย่างมั่นคง และสอดคล้องกับแนวคิดของ Eun-Jin Kim (2005: 105-111) ที่กล่าวว่า การให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดการการเงินแก่ผู้สูงอายุจะทำให้การเงินดีขึ้น แสดงให้เห็นว่า

ปัจจัยในการจัดการเงินของผู้สูงอายุจะส่งผลทำให้ภาวะสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้น ซึ่งมีผลมากกว่าสถานะทางเศรษฐกิจ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านการจัดการการออมในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการวางแผนในการออมเงินที่แน่นอน มีเป้าหมายในการออมเงิน มีการออมเงินโดยการเก็บไว้เองภายในครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการออมเงินและมีการออมเงินในรูปแบบของการฝากธนาคาร การจัดการการออมในครัวเรือนเป็นการหาแนวทางในการจัดการด้านการเงินเพื่อสามารถใช้ในเวลาฉุกเฉิน แรงจูงใจของสมาชิกในครัวเรือนและเป็นหลักประกันคุณภาพของบุคคลในครัวเรือนในอนาคตอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬารัตน์ อมรสุทธิสต์ (2554, น.59-65) ที่กล่าวว่า การออมเงินเป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงินในปัจจุบันอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อเป็นการเก็บและลงทุนขยายกิจการเพื่อผลตอบแทนและเป็นหลักประกันให้กับตัวเองและครอบครัวหรือเก็บเพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน พร้อมทั้งเป็นการแบ่งบันรายได้เพื่อเก็บเป็นเงินสำรองในการป้องกันความไม่แน่นอนในชีวิตและเพื่อชำระหนี้ที่กู้ยืมเงิน รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีัญญา วรรณชิตกุล (2554, น.64-67) ที่กล่าวว่า การจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย และการฝากเงินกับธนาคาร เป็นการฝึกลักษณะนิสัยที่ดีในการออมเงิน โดยมีแนวทางปฏิบัติที่ดีในการออมเงินคือ ใช้จ่ายอย่างประหยัด พิจารณาวางแผนก่อนใช้จ่าย รู้จักคุณค่าของเงิน รู้จักความพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รู้จักประมาณตนและได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมลักษณะนิสัยการออมเงิน และสอดคล้องกับแนวคิดของ โกลมเพิร์ธ. (2554, น.40-41) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมและรูปแบบการออมมีวิธีการออมแบบใช้ก่อนเหลือแล้วค่อยออม และมีรูปแบบการออมแบบระยะสั้น นอกจากนี้ยังมีการใช้จ่ายแบบพิจารณาว่าจำเป็นและได้ใช้จึงจะซื้อ ซึ่งเหตุผลของการออมเงินที่สำคัญมากที่สุดคือ เพื่อเก็บไว้ใช้รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย โดยมีการออมในรูปแบบของบัญชีเงินฝากกับสถาบันการเงิน

3. ผลการศึกษาความคิดเห็น ด้านการวางแผนจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน ในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเป้าหมายในการวางแผนจัดการการเงินที่แน่นอน มีความซื่อสัตย์ในการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนมีผลต่อการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน การจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือนมีความสำคัญกับครัวเรือน มีการนำข้อมูลที่ได้จากการจัดทำแผนจัดการการเงินไปวิเคราะห์แก้ปัญหาเป็นประจำ มีการวางแผนจัดการการเงินในครัวเรือนของท่านในแต่ละเดือนเป็นประจำ สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือนมีผลต่อการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน อาชีพของสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน มีการเปรียบเทียบงบประมาณที่ตั้งไว้กับรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริง มีการวางแผนด้านรายรับ-รายจ่ายของท่านในแต่ละเดือน มีการทบทวนรายจ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน และภาวะหนี้สินมีผลต่อการจัดทำแผนจัดการการเงินในครัวเรือน การวางแผนจัดการการเงินในครัวเรือนเป็นการกำหนดแนวทางการใช้จ่ายเงินภายในครัวเรือนโดยให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งจะส่งผลให้สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกคนภายในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรอนงค์ ไชยบุญเรือง (2552, น.85-96) ที่กล่าวว่า การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงานมีการวางแผนในด้านของหนี้สินมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การวางแผนการซื้อหรือครอบครองสินทรัพย์ การวางแผนทางภาษี การวางแผนการออมและการลงทุน ไม่มีการวางแผนเพื่อการเกษียณ และการวางแผนผลประโยชน์ของพนักงาน สอดคล้องกับแนวคิดของพัฒน์ ทองพิง. (2556, น.108-133) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินได้แก่ รายได้ประจำ สถานภาพของครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่การเงิน เงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการและอายุงาน สอดคล้องกับแนวคิด

ของ Jodi C. Letkiewicz. (2012: 98–106) ที่กล่าวว่า วิธีการวางแผนทางการเงินเป็นวิธีกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเงินที่ดีของผู้บริโภค รวมทั้งการให้ข้อมูลของรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการของผลิตภัณฑ์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Jiyeon Son. (2012: 112–119) ที่กล่าวว่า ผู้บริโภคที่มีอายุน้อย การศึกษาระดับปริญญาตรีและมีสินทรัพย์ไม่มาก มีแนวโน้มที่จะใช้อินเทอร์เน็ตในการวางแผนทางการเงินในการออมและการตัดสินใจในการลงทุน

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นด้านการจัดการหนี้สินในครัวเรือนของประชาชนในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการแก้ปัญหาด้านภาวะหนี้สินด้วยการหารายได้เพิ่มขึ้นและควบคุมค่าใช้จ่ายให้ลดลง ภาวะหนี้สินในครัวเรือนเกิดจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น เช่น การศึกษาบุตร ซื้อรถยนต์จักรยานยนต์ มีเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาด้านภาวะหนี้สินที่แน่นอน มีความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้ มีการวางแผนในการจัดการหนี้สินที่แน่นอน สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมในการแก้ไขภาวะหนี้สินในครัวเรือน อาชีพของสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อหนี้สินในครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือนมีผลต่อหนี้สินในครัวเรือน ครัวเรือนของท่านมีภาวะหนี้สินที่เกิดจากปัญหาการประกอบอาชีพ รายได้ของครัวเรือนมีผลต่อหนี้สินในครัวเรือน และมีการแก้ปัญหาด้านภาวะหนี้สินด้วยการกู้หนี้ยืมสินใหม่เพื่อชำระหนี้เก่าซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภวัฒน์ ศุภเมธานนท์ (2553, น.214–237) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สินของข้าราชการคือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภค ปัจจัยด้านการดำรงชีวิต และปัจจัยแหล่งเงินกู้ สอดคล้องกับแนวคิดของนฤมล อินทโธม (2554, น.141–156) ที่กล่าวว่า ผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในภาพรวมจะมีผลกระทบต่อด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ โดยส่งผลกระทบต่อความต้องการสวัสดิภาพ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพงษ์ ท้วมจันทร์ (2555, น.48–49) ที่กล่าวว่า ภาวะหนี้สินของประชาชนส่วนใหญ่มีหนี้สินเป็นตัวเงิน มีแหล่งเงินกู้จากกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีสภาพรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่ายและส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินมาเพื่อใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินของประชาชนคือ รายได้ เศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายและพฤติกรรมการบริโภค และสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพล จันมะโน. (2555, น.45–49) ที่กล่าวว่า ภาวะหนี้สินเกิดจากรายจ่ายเพื่อการบริโภค เพื่อการอุปโภค เพื่อการศึกษา และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างรายได้และรายจ่ายต่อเดือนแล้วพบว่ามียาจ่ายมากกว่ารายได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่สำคัญทั้งจากการศึกษาเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่หมู่บ้านในเขตตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง วิเคราะห์ฐานะการเงินภายในครัวเรือนและสามารถใช้ในการควบคุมสถานะทางการเงินด้วยตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการออมเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การจัดการภาระหนี้สิน และก่อเกิดวินัยในการใช้จ่ายเงินภายในครัวเรือน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืองานพัฒนาชุมชนในพื้นที่สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการจัดการการเงินในครัวเรือนไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง ด้านการออมเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน และการจัดการภาระหนี้สินเพื่อหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการวิจัยและศึกษาเปรียบเทียบการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชนกับกลุ่มตัวอย่างในลักษณะที่ใกล้เคียงกันในจังหวัดอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อทราบรายละเอียดและปัญหาที่มีผลต่อการจัดการการเงินในครัวเรือนของประชาชน เพื่อให้ครอบคลุมและทราบข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฬารัตน์ อมรสุทธิสัตย์. (2554). การให้ความหมายรูปแบบและกระบวนการออมเงินของลูกค้าบัวหลวงเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ใจเดียว โกลมเพ็ชร. (2554). พฤติกรรมการออมเงินของบุคลากรในวิทยาลัยนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐพงษ์ ท้วมจันทร์. (2555). การศึกษาภาวะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหางว อำเภอนาทม จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณัฐพล จันมะโน. (2555). ภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเชียงของ จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นฤมล อินทโธม. (2554). ศึกษาผลกระทบต่อการหนี้สินของทหารชั้นประทวน สังกัดกรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พลิชฐ์ โชติวัฒนะกุล. ภาคครัวเรือนภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว. กรุงเทพฯธุรกิจ. (วารสารออนไลน์). สืบค้น 28 มกราคม 2558. จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/jangsibia/20140409/574355/>
- พัฒน์ ทองพิง. (2556). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศรียุญา วรานุชิตกุล. (2554). การให้ความหมาย พฤติกรรมและแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการออมเงินของเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ที่เป็นสมาชิกธนาคารโรงเรียน (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรินภา กรรพุมมัลย์. (2551). การจัดการเงินในครอบครัว กรณีศึกษาบ้านสามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศุภวัฒน์ ศุภเมธานนท์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของข้าราชการนายทหารชั้นประทวน สังกัดกองทัพอากาศที่ 2 ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค. (2557). ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกและแนวโน้มปี 2557. วารสารออนไลน์. สืบค้น 27 สิงหาคม 2557. จาก <http://www.nesdb.go.th>
- อรอนงค์ ไชยบุญเรือง. (2552). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Kim, E.J. (2005). Financial Management Assistance Use by the Vulnerable Elderly. 9 (11): 99–111. (Electronic Thesis or Dissertation). Retrieved from <https://etd.ohiolink.edu/>

- Letkiewicz, J.C. (2012). **Self-Control, Financial Literacy, and the Financial Behaviors of Young Adults** (Dissertation Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of the Ohio State University). Ohio: The Ohio State University.
- Son, J. (2012). **Factors Related to Choosing between the Internet and a Financial Planner.** (Dissertation Degree Doctor of Philosophy in the Graduate School of the Ohio State University). Ohio: The Ohio State University.
- Yamane, T. (1973). **Statistic an Introductory Analysis.** New York: Harper & Row.